N. 296. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Donderdag 14 December.

Frankrijk.

PARIJS, den 11den December.

De Koningin, van den Hertog *van Aumale* en de Prinses *Clementine* vergezeld, zijn gisteren op de Tuilerien teruggekomen. H. M. was voornemens tot Rouaan te gaan om er den Hertog *van Nemours* te ontmoeten; maar vernomen hebbende dat de Prins reeds van daar vertrokken was, had de ontmoeting te Vernon plaats, welke zeer treffend was. Ook de Hertog *van Orleans*, die reeds tot Rouaan was doorgereden, kwam van daar terug en ontmoette zijnen broeder insgelijks te Vernon. De Koningin heeft haren zoon aan boord der stoomboot tot Poissij vergezeld en is toen naar Parijs terug gereden; de hertog *van Orleans* is aan boord der stoomboot bij zijnen broeder gebleven. Deze laatste is in den avond van den 8sten te Havre aangekomen en des morgens met de stoomboot *Courier* naar Havre vertrokken, waar hij op den middag aankwam, en ofschoon hij het incognito wilde bewaren, door de voornaamste autoriteiten ontvangen werd. Aldaar op eene andere stoomboot overgegaan, is de Prins heden morgen te Parijs aangekomen. Daar zijne aankomst eenige uren te voren bekend was, had de dienstdoende nationale garde en een groot getal officieren van het garnizoen der hoofdstad zich naar den Seine-oever begeven, en werden de Prinsen aldaar ontvangen door de generaals *Pajol* en *Darualle*, de prefecten van het departement en van policie *Rambuteau*, *Delessert*, enz. In weerwil van den vermoeijenden veld- en zeetogt ziet de Prins er vrij welvarend uit.

— [illegible] meldt men, dat een [illegible] [illegible], die den [illegible] nog aan boord der stoomboot was waarop de Hertog *van Nemours* zich bevond, aldaar in het water is gevallen, zonder dat men hem weer in handen heeft kunnen krijgen. Waarschijnlijk heeft hij een der beide oevers bereikt; waar hij bij zijne verschijning de verraste bewoners niet weinig schrik kan aanjagen.

— De Hertog en de Hertogin *van Wurtemburg* (Prinses *Maria*) worden in het begin der volgende maand te Parijs gewacht.

— Het dagblad *la Siècle* spreekt van eene vereeniging van drie voorname kapitalisten, onder welke de heer *Aguado* zoude behooren, die, onder de geheime bemoeijing van het kabinet en onder deszelfs belofte, van zoo niet geldelijk, dan voor wat de staatkunde betreft de onderneming te waarborgen, zich verstaan had over de voornaamste grondslagen eener leening van 200 millioen, ten behoeve der spaansche Koningin. De heer *Toreno* zou een der werkzaamste agenten van de onderhandeling zijn; en de eerste voorwaarde, dat men in Spanje tot den geest van het koninklijk statuut zou terugkeeren en het blijven handhaven. Het tegenwoordig bestuur te Madrid zou van zijn kant, langs andere wegen, over eene negotiatie onderhandelen.

— Een der dagbladen verzekert dat don *Carlos* dezer dagen eene ondersteuning van een millioen fr. over Sardinie heeft ontvangen, en wil, dat deze gelden uit Rusland afkomstig waren.

— De minister van binnenlandsche zaken is, zegt men, voornemens om met 1 januarij de ondersteuningen aan de dagbladen in de departementen te doen ophouden. Aan dien maatregel durft men echter nog niet te denken, voor wat de bladen in de hoofdstad betreft.

— Men rekent dat er reeds 90 gedeputeerden te Parijs zijn aangekomen. De ministers houden zich bezig met den inhoud der koninklijke aanspraak, waarin men wil dat geen gewag van de reductie der renten zal gemaakt worden.

— De aanstaande sluiting der openbare speelhuizen heeft aanleiding gegeven tot vele sollicitatien van de zijde der personen aan deze huizen verbonden. Het schijnt dat men die lieden vroeger toezeggingen gedaan heeft, van hen andere plaatsen te bezorgen; maar [illegible], nu het er op aankomt, wordt hun te kennen gegeven dat alle posten bezet zijn.

— Uit het departement Cher wordt gemeld, dat zich daar eene nieuwe secte gevormd heeft; de hoofdkerk van de lieden tot deze vereeniging behoorende is te St. Amand en is het *Nieuwe Jeruzalem* geheeten; [illegible] is zekere heer *La Rouge-des-Guayes*, oud onder-prefect en lid van den regeringsraad.

— Uit Bajonne schrijft men van den 7den December, dat daar veel spraaks was van de te Bordeaux gedane ontdekking eens karlisch legitimistischen comité's. Vele Spanjaarden te Bajonne verblijvende zouden, onder voorgeven van het land te hebben willen ontvlugten, daarin betrokken zijn.

De generaal *Cordova*, de graaf *Toreno* en de heer *Galiano* zijn Canfrang gepasseerd, zich naar Madrid begevende.

Op de fransche grenzen zag men steeds jonge lieden aankomen, die zich zoeken te onttrekken aan de recrutering, welke thans in de gewesten waar de karlisten meester zijn, ten strengste wordt uitgeoefend.

Don *Carlos* was den 4den nog te Amurio; hij had *Urango* in hoedanigheid van aide-de-camp bij zich ontboden. — Het gerucht liep te Bajonne, dat *Espartero* het bevel over de troepen aan den generaal *Laire* overgegeven had en plotselijk naar Madrid was vertrokken. — Te Vittoria waren vele lieden, die in de onlusten aldaar betrokken waren, de stad uitgeweken.

— De beurs heeft zich heden wel staande gehouden; het onderwerp dat de aandacht thans bijzonder trekt is de inhoud der koninklijke aanspraak bij de ophanden opening der kamers. De notering was heden (11 *December*) 5 pCt. 107.60; 3 pCt. 79.30.

Duitschland.

FRANKFORT den 9den December.

De Pruissische Staats-Courant berigt, dat van 25 November tot 7 December geene cholera gevallen meer in Berlijn hebben plaats gehad en dat de laatste cholera zieke den 27sten November genezen zijnde, die hoofdstad thans als geheel van de ziekte bevrijd kan worden beschouwd.

— Uit Göttingen meldt men, dat aldaar talrijke afdrukken verspreid zijn van een door 77 predikanten, regtsgeleerden, hoogleeraren en geneesheeren te Hamburg, onderteekend adres aan de zeven Göttingsche hoogleeraren, die tegen het patent van 1 November geprotesteerd hebben, en wier handelwijze in dat adres ten hoogste goedgekeurd wordt. Uit Frankfort en Heidelberg verwachtte men eerlang dergelijke adressen.

Naar men zegt zou ook de katholijke geestelijkheid van Hanover eerlang aan de Aartsbisschop van Hildesheim insgelijks een protest tegen genoemd patent aanbieden.

— De 9den dezer is te Dusseldorf de tweede boot voor de stoomvaart-maatschappij op den Neder- en Middel-Rhijn, aangekomen, welke, even als de eerste, op de werf van den heer *Smit*, bij Dordrecht, gebouwd is. Dezelve zou den 11den hare proefreis naar Maintz ondernemen.

— Den 8den dezer heeft Z. M. de Koning van Saksen, in eigen persoon, de vergadering der Stenden gesloten, en daarbij zijne bijzondere tevredenheid betuigd over de volbragte werkzaamheden en de tusschen die vergadering en de regering bestaan hebbende eenstemmigheid.

— Te Weenen is dezer dagen een keizerlijk patent verschenen waarbij bepaald wordt, dat het besluit der bondsvergadering van den 18den Augustus 1836, betrekkelijk aanslagen tegen de veiligheid van het duitsch verbond, ook toepasselijk zal zijn op die gedeelten der oostenrijksche staten, welke niet tot het genoemde verbond behooren.

De Keizer van Oostenrijk heeft het plan goedgekeurd, om door middel van eene waterleiding de voorsteden van Weenen, welke hooger liggen dan het watervlak van den Donau, van het benoodigde water te voorzien.

— Volgens eene statistieke opgave aan het koningrijk Pruissen is het getal der evangelische inwoners aldaar 8,204,043 met 8224 kerken, dat der katholijken 5,067,703 met 4,822 kerken en dat der Israëliten 167,013 met 834 sijnagogen. Het blijkt hieruit dat 1009 leden van de evangelische gemeente en 1051 katholijken eene kerk bezitten, terwijl er voor 211 Israëliten eene sijnagoge is.

— Bij de jongste telling werd de bevolking van Beijeren bevonden te bedragen: Opper-Beijeren 649,843 zielen; Neder-Beijeren 566,883; de Palts 546,974; Swaben 518,643; Opper-Paltz en Bayreuth 437,225; Frankenland 461,832; Midden-Frankenland 497,367; Neder Frankenland en Aschaffenburg 502,753 zielen.

— Te Weenen waren den 4den dezer genoteerd 5 pCt. Met. 105 7/16; 3 pCt. 78⅝, Bankact. 1411.

Nederlanden.

Breda den 13den December.

Gisteren ochtend, ten half acht ure, is de plegtigheid der wijding van de *St. Antonius-kerk* door Zijne Hoogwaardigheid, den Bisschop van *Curium*, volgens de daarvan in het licht gegeven beschrijving aangevangen en ten elf ure voltrokken. Een groot aantal toeschouwers, ook van andere plaatsen saamgevloeid, had de kerk reeds van 's morgens negen ure ingenomen, als wanneer Monseigneur eene gepaste toespraak tot het daar vergaderde volk hield, en den aard en de strekking der kerkwijding in het kort ontwikkelde. Na afloop van het ceremonieel, ving de hooge Bisschoppelijke mis aan, waarbij een groot twintigtal geestelijken Monseigneur aan het altaar vergezelde en bijstond. — Na de voordragt van het evangelie hield de WelEerwaarde heer *van Rosmalen*, pastoor van de gemeente Lepelstraat (bij Steenbergen) eene kerkelijke redevoering, op deze heugelijke feestviering toepasselijk; ter helft van deze sierlijke rede, zong het koor, onder begeleiding van orchest, den Hymnus *Veni Creator!* (Kom schepper, heilige geest!); en besloot vervolgens de eerwaarde spreker met een roerend gebed. — Hierop werd de hoogdienst voortgezet en ten twee ure besloten met den lofzang *Te Deum* van *Romberg*, die de overschoone mis van *Anton André* onmiddellijk, na het gebed voor Zijne Majesteit den Koning (*Domine, salvum fac Regem*,) opvolgde, en een eind maakte aan de Godsdienstplegtigheden van een dag, die zonder de minste stoornis, met eerbied en godvrucht gevierd, onuitwischbaar in de herinnering van *Breda's* ingezetenen bewaard, en nog bij het nageslacht met belangstelling herdacht zal worden. Verschillende hoogeheid in het nieuwe kerkgebouw bij tot den luister van het feest. Het koor, uit een zeventigtal liefhebbers van toon- en sangkunst saamgesteld, heeft zich door eene keurige uitvoering van onderscheiden kerkstukken loffelijk gekweten. Ten vier ure namiddag werd Monseigneur in het R. Katholijk burgerweeshuis door de den WelEerwaarden heer pastoor *Leenaerts* ter maaltijd ontvangen, waar een fraaije eerboog de gastzaal versierde, met het hier na staande volgende opschrift:

Aanvaard, bij de feest van dit nuttig Godsgestichte,
ô Bisschop, hulde en dank uit kinderhart gerezen;
Vervul in ons gezin Uw liefelijksten pligt,
En zeggen heil 't bestuur in Breda's dankbre Weezen.

— In de zitting van de tweede kamer der staten generaal van gisteren, werden door den voorzitter medegedeeld:

1. Eene koninklijke boodschap, tot kennisgeving van het sluiten eener overeenkomst tusschen Nederland en het koningrijk Saksen, tot wederzijdsche afschaffing van het *jus detractus* (aftogtsregt);

2. Eene missive van Z. Exc. den heer secretaris van staat, ten geleide van eene lijst der dispensatien, door Z. M. gedurende de afwezigheid der kamer verleend. — Beide voor kennisgeving aangenomen.

De centrale afdeeling bragt vervolgens verslag uit nopens de voorgedragene financiële wetten, ter vaststelling der begrooting voor 1838 en werd besloten dit verslag te doen drukken en ronddeelen. Daarbij zijn eenige ophelderingen en nadere toelichtingen betreffende die voordragten gevoegd, welke geene nadere veranderingen hebben ondergaan. De beraadslaging over de voormelde wetten wordt aan de orde gesteld tegen vrijdag den 15den dezer, des morgens ten 10 ure.

Onderscheiden verzoekschriften zijn bij de kamer ingekomen, als: van verveners in de provincie Drenthe, en van de kamer van koophandel en fabrieken te Schiedam, mitsgaders van branders te Delfshaven, het eerste voor, de twee laatste tegen de voorgestelde verhooging van het inkomend regt op de steenkolen. Een verzoekschrift van *A. de Jager* en een van *Cannegieter* te Amsterdam worden ter zijde gelegd als op ongezegeld papier geschreven zijnde; de overige worden in handen der daartoe bestemde commissie gesteld.

De heer *van Welderen Rengers* deed hulde aan de kamer van een werk getiteld: *Nieuwe naamlijst van Grietmannen, van de vroegste tijden af, tot het jaar 1795, met eenige geschiedkundige aanteekeningen*, door Jhr. Mr. *H. Baerdt van Swinia*, grietman van Tietjerksteradeel, lid van het provinciaal Friesch genootschap ter beoefening van Friesche geschied-, oudheid- en taalkunde. — Besloten tot de plaatsing van dit werk in de boekerij der kamer.

Hetzelfde lid deed, namens de commissie tot de verzoekschriften verslag: 1°. nopens een van ingezetenen van Oud-Loosdrecht, zich noemende afgescheidenen, die zich beklagen over belemmeringen, welke zij in de uitoefening van hunne godsdienst ondervinden; over regts-uitspraken, over militaire inlegeringen, en over vermeende afwijkingen van de grondwet; 2°. van grofsmeden in Noord-Braband, vrijstelling van de belasting op de steenkolen verzoekende. Beide stukken zullen, overeenkomstig het voorgestelde der commissie, ter griffie worden nedergelegd, en de verslagen zullen gedrukt en aan de leden worden rondgedeeld.

De vergadering werd gescheiden tot vrijdag aanstaande.

— De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben gisteren het onderzoek voorgezet over het ontwerp van wet, houdende veranderingen in het tarief der regten op den in-, uit- en doorvoer. Naar men verneemt zijn thans bij dezelve ingekomen de antwoorden der Regering betrekkelijk de ontwerpen van wet nopens de militie en de woelingen.

— Naar men verzekert zou uit de op ll. maandag door den minister van buitenlandsche zaken gedane staatkundige mededeeling, hoofdzakelijk gebleken zijn, dat het treffen eener eindschikking, op dit oogenblik, nog niet spoedig schijnt te zullen plaats hebben, en daar er ook voor als nog weinig uitzigt bestaat dat de afgebrokene onderhandelingen over het belgische vraagstuk spoedig zullen worden hervat, waartoe noch Engeland, noch Frankrijk groote geneigdheid zouden blijken te betoonen.

— Bij koninklijk besluit van den 9den November, n°. 64 (*Staatsblad n°. 66*), is de onlangs te Deventer opgerigte maatschappij onder de benaming van: *Rijn- en IJssel-stoomboot-maatschappij* bekrachtigd, en de deswege tusschen de deelgenooten aangegane akte van overeenkomst goedgekeurd.

— Naar men verneemt heeft het Z. M. behaagd op nieuw te benoemen tot mede-directeur van wege den handel bij 's Rijks Entrepot-dok te Amsterdam den heer *J. C. G. Bunge*.

Het *Journal* ... *Echo de Luxembourg* bevat het volgende artikel:

„De reis van den heer *Stifft* heeft geen andere doel dan de exploitatie van het Grünenwalder bosch, welke hij namens den groothertog wil bewerkstelligen. De Pruissen hebben bevel bekomen, en daarvan reeds het belgische gouvernement onderrigt, om zich te verzetten tegen alle verhindering van de belgische zijden tegen deze exploitatie. Zij zeggen belast te zijn om de regten van den groothertog te handhaven."

Deze zaak is in de zitting der belgische vertegenwoordigers van eergisteren ter sprake gekomen. De minister van buitenlandsche zaken heeft op de hem daarover gedane vragen geantwoord, dat het belgische bestuur met der daad eene nota van den gouverneur der vesting Luxemburg, den prins *van Hessen Homburg*, aan den bevelhebber te Arlon, den generaal *Tabor* gerigt, ontvangen had, waarbij te kennen werd gegeven, dat hij van de duitsche bondsvergadering te Frankfort last had gekregen om de exploitatie van het bosch van Grünenwald door het groot-hertoglijk bestuur, des noods met de wapenen te ondersteunen. De minister meende, of zocht althans te verklaren aan de kamer, dat dit besluit der bondsvergadering op een misverstand moest berusten, en zeide dat het bestuur terstond daartegen gereclameerd had. De minister van financien *d'Huart* zeide voorts in den loop der verdere discussie die over deze zaak ontstond, dat het gouvernement overeenkomstig 's lands belang en eer zoude handelen, wanneer aan de vermeende regten van Belgie wierd te kort gedaan. De heer *Dumortier* kon deze schoone gelegenheid niet voorbij laten gaan, om aan te merken, dat men een leger had ... [illegible] ... halve nu moest getoond worden, ... [illegible] ..., dat men met kanonschoten moest antwoorden.

Bij deze gelegenheid brengt men zich te binnen, dat het belgisch bestuur in 1835 van het voorzegde bosch, 't welk op ruim 2000 ellen van de vesting Luxemburgt ligt, besit wilde nemen, maar zich verpligt heeft gezien deszelfs voornemen te laten varen, op de door het militair bestuur des bondsvesting gedane eischen, op grond dat de exploitatie van het bosch aan deszelfs verdedigingmiddelen te kort deed.

Deze zaak gaf gisteren te Brussel veel stof tot geruchten; men zeide dat eenige troepen naar het Luxemburgsche zouden gezonden

n dat aan den generaal *Buzen* het militair bevel in de provincie zou gegeven worden.

De zitting der Belgische vertegenwoordigers van gisteren heeft niets van belang opgeleverd.

— Ter Antwerpsche beurs waren gisteren (12 December) genoteerd: Belg. 101⅞; O. Metall. 105; Sp. Ardoin 20¼, ⅛; Nap. r 91¾; Bank Tav. 39; Sicil. 90⅞; Rom L. 101¼; Certif. te Antw. 98¼; Brav. 79½. — Wisselk. op Amst. en Rott. ⅝ pCt. pr. k

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Te *Gotha* is den 27sten November ll. overleden de directeur van het gymnasium aldaar Friedrich Wilhelm Döring, welke deze betrekking sedert 1786 aldaar bekleedde en aan wie het gesticht deszelfs hoogen bloei te danken heeft, terwijl de philologische letterkunde door hem met verscheidene uitstekende geschriften is verrijkt geworden. Tot in zijne laatste levensjaren vervulde hij de aan zijne zorg toevertrouwde betrekking; tot zijne geestvermogens begonnen te verzwakken, wanneer de opperhof-prediker en consistorie-raad Jacobi in zijne plaats trad. Döring was te *Elsterberg* in het *Saksische* in 1756 geboren. — Op den 4den dezer is te *Frankfort* het gedenkstuk voor den verdienstelijken burger dier stad Guiollett, aan wien *Frankfort* de herschepping zijner vestingwerken in bevallige wandeldreven en tuinaanleg te danken heeft, ingewijd geworden. — Het tegenwoordig getal studenten te *Göttingen*, ingeschreven in het eerste halfjaar na het eerste honderdjarig bestaan der Akademie, bedraagt 909, waarvan 522 uit *Hanover* en 387 uit andere landen; van dezelve leggen 200 zich op de godgeleerdheid toe, 332 op de regten, 224 op de geneeskunde en 126 op de wijsbegeerte en letterkundige wetenschappen. Vergeleken met het vorig half jaar is het getal studenten met 4 vermeerderd. — Uit *Weimar* meldt men, dat men onder de papieren van den onlangs overleden komponist Hummel de geschrevene partitie gevonden heeft eener groote mis in *ut* major. Deze compositie is den 20sten ll. op een concert in den schouwburg aldaar uitgevoerd en werd door de aanwezenden voor een der beste stukken van dezen meester gehouden. — Een jong beijersche handbewoner, tevens blindgeborene, Karl Muller, heeft een muzijkwerktuig uitgevonden, 't welk de toonen eener harp en guitare vereenigt en waarop, door middel van een klavier met zeven pedalen gespeeld wordt. De toonen van dit muzijkwerktuig, 't welk niet dan zeven octaaf groot is, zijn zoet en welluidend. De uitvinder heeft van den koning van *Beijeren*, voor wien hij zijne harp-guitare heeft laten hooren, een kostbaren ring ten geschenke bekomen.

Frankrijk. — Op den 24sten November is te *Parijs* overleden de hoogleeraar in de teekenkunde aan de normale school J. B. Duvivier. Hij was in 1762 te *Brugge* geboren, was een tijdgenoot van David en een kweekeling van Sevé. Gedurende de keizerlijke regering en onder de restauratie was hij belast met de teekeningen der op de munt geslagene muntpenningen. De nagelatene kartons zijner werken moeten uitmuntende studien bevatten. — De landschapschilder Gudin is dezer dagen tot lid der koninklijke akademie van schoone kunsten te *Berlijn* benoemd geworden. — Het fransch bestuur is voornemens om weder eene wetenschappelijke commissie naar *Afrika* te zenden en heeft met dat oogmerk om inlichtingen aan de Akademie van Wetenschappen gevraagd. — Voor dezelve Akademie was onlangs een geding aanhangig omtrent het electriek vermogen der krampvisch (*torpille*), waaromtrent de heer Matteucci en de professor aan de hoogeschool te *Sienna*, Linari, beiden de eer zich toekennen om het eerst uit deze visch de electrieke vonk te hebben getrokken. De Akademie heeft aan den eersten den eerepalm toegekend. — Op den 1sten dezer hield de Maatschappij van Aardrijkskunde te *Parijs* hare algemeene openbare zitting. De president, zijnde de heer Guizot, opende de vergadering met eene redevoering over het nut en de aangenaamheid der geographische navorschingen. De kapitein Callier las vervolgens een belangrijk verslag voor over zijne reis in het *Oosten*; de heer Combes deelde daarna eenige berigten mede over *Abyssinie*, welk land hij onlangs met zijnen reisgenoot Tamisier bezocht. Hij sprak onder anderen met lof van de zucht tot aankweeking der nijverheid van den Abyssinischen vorst, wiens residentie te *Angolala* is. — Sedert een aantal jaren laten niet minder dan zes hoogleeraren van de faculteit der wijsbegeerte en letteren te *Parijs* hunne leerambten door plaatsvervangers vervullen. Het zijn de heeren Royer Collard, Boissonade, Guizot, Leclerc, Cousin en Villemain. Alleen de laatste heeft daarvoor zijn volle traktement uit. — Op den 3den dezer hielden de te *Parijs* zich bevindende doofstommen, van allerlei rang en uit alle landen, een feestmaal, onder het voorzitterschap van den hoogleeraar aan het koninklijk doofstommen-instituut F. Berthier, ter viering van den 125sten verjaardag der geboorte van den hooggeachten de l'Epee. Het was een treffend gezigt de aanwezenden te aanschouwen, allen één lot deelende, onder wie thans alle onderscheid van rang was uitgewischt, door eene der voortreffelijkste soort van inrigtingen welke er bestaan, kan voor de menschelijke maatschappij en de beschaving gewonnen en tot denkende en nuttige wezens gevormd, thans hier bijeen, vol geestdrift die hun het hart deed kloppen en vol opgeruimdheid, welke op het gelaat leesbaar was. Door den president werd in de mimische spraak onder de diepste stilte eene uitmuntende redevoering gehouden, die nu en dan slechts door een luidruchtig handgeklap afgebroken werd; hij werd door den aspirant in het professoraat Forestier in dezelfde spraak beantwoord, besluitende deze met een voor den heer Berthier zeer vleijend vers. De doofstommen zagen vervolgens nog hunnen hoogleeraar Lenoir eene mimische redevoering houden, waarin de aanwezenden geluk werden gewenscht met de verwonderlijke vorderingen hunner beschaving, waarvoor de dank moest gebragt worden aan de edele mannen die het eerst hunne vermogens aan het onderwijs en de opleiding van de vroegere lotgenoten der feestvierenden hadden te koste gelegd. Het geheele feest, in welks aanleg en viering een edele gezindheid heerschte, was indrukwekkend. Ten slotte werd op voorstel van den president besloten om ter gedachtenis van het feest een gedenkpenning te doen slaan. — De zaak van den nadruk der fransche werken is dezer dagen op nieuw verlevendigd door een vlugschrift van den heer Bignon aan den heer Firmin Didot gerigt. De schrijver verheft zich daarin met kracht tegen al het onregtvaardige en onedele van den nadruk en schildert haar af als dagelijks grootere nadeelen toebrengende aan de letterkunde, den boekhandel en alle daarmede in verband staande takken; nadeelen die nog vermeerderen zouden, wanneer eenmaal het spoorwegenstelsel tusschen *Frankrijk* en *Belgie* bestond. Naar het voorbeeld van de thans in *Duitschland* aangenomene bepalingen omtrent den letterkundigen eigendom, wilde de heer Bignon, dat in de landen, waarin de fransche taal algemeen is, gelijk in *Belgie* en fransch *Zwitserland*, overeenkomsten van gelijke regten en verpligtingen wierden getroffen, zoodat men zoo min te *Brussel* en *Geneve* een werk dat te *Parijs* verschenen is zou kunnen nadrukken, als te *Lyon* en *Marseille*. Om *Belgie* daartoe te krijgen moest volgens den schrijver al het overwigt van den franschen staatkundigen invloed, des noods bedreigingen worden aangewend. — Van den geleerden G. Libri, lid van het Instituut, zal voor het einde van dit jaar, bij J. Renouard, te *Parijs* in 2 deelen, het licht zien eene *geschiedenis der mathematische wetenschappen in Italie, van de herleving der letteren tot op het einde der 17de eeuw*. Het 1ste deel van dit werk was juist in 1835 verschenen, toen het grootendeels nog in het magazijn, door brand geheel vernield werd. — Eene prachtige editie van Chateaubriands *werken*, die plaats zal kunnen nemen neven de fraaije uitgaven van Gil Blas en Molière, wordt thans te *Parijs* bij Ch. Hingray aangekondigd. Dezelve zal bestaan uit 6 groot-octavo boekdeelen, versierd met 400 in hout gesneden en 50 op staal gegraveerde vignetten; uit te geven in 150 livraisons, elk van 75 cent.

Engeland. — In de eerste zitting van het tegenwoordig saizoen der Maatschappij tot overbrenging van oostersche geschriften, op den 22sten ll, te *Londen* gehouden, werd omtrent onderscheidene werken tot den werkkring der Maatschappij behoorende, berigt gedaan of een besluit genomen. Onder anderen werd in deze bijeenkomst bepaald, dat de *genealogische geschiedenis van de Tartaren*, een werk door den kolonel Miles vertaald, op kosten des genootschaps zal gedrukt worden. Als voor de uitgave bijna gereed werden vermeld: het slot der *Kumara Sambhava*, een oud Sanskritsch dichtstuk, dat aan Kalidasa toegeschreven wordt, door Dr. Stenzler vertaald, de *Sankya Karika* door professor Wilson overgebragt die tevens meldde dat het Mss. van zijnen tekst der *Vishnu Purana* thans in handen van den boekdrukker was. Een brief werd gelezen van den heer Gayangos, aan het genootschap eene overzetting aanbiedende van eene *Arabische geschiedenis van de heerschappij der Mooren in Spanje*, of zoo als het werk door den schrijver genoemd werd: *de zoete geur van Andalusia's takken ingeademd*." Voorts werd gelezen een karakteristieke brief van de door Lamartines reismeer bekend gewordene lady Stanhope, haren dank het genootschap betuigende voor de zending van een exemplaar *der geschiedenis van den tempel van Jeruzalem*. Bij den aanvang der zitting werd hulde gebragt aan de verdiensten van den overleden secretaris voor het buitenland Dr. Rosen, en eindelijk exemplaren aangeboden van de jongste oostersche vertolkingen door twee fransche geleerden geleverd, de heeren Jaubert en Quatremère, waarvan de eene heeft overgebragt het geographisch werk van Edrisi, de laatste het eerste deel van Makrizi's *geschiedenis der Mameluksche sultans van Egypte*.

Italie. — Door een Milaneesch bibliograaf is dezer dagen een geschrift openbaar gemaakt over den tegenwoordigen arbeid der *Italianen* in de vakken van wetenschap en letterkunde. Volgens eene daarin voorkomende opgave zijn er gedurende het jaar 1836 in de onderscheidene Italiaansche staten en in de vreemde landen 3,314 werken in het Italiaansch in het licht verschenen, en dat wel in de onderscheidene landen als volgt: in *Lombardije* 738, waarvan 522 te *Milaan*; in de *Venetiaansche gewesten* 843, waarvan 297 te *Venetie*; in *Sardinie* 454, waarvan 211 te *Turyn*; in het hertogdom *Parma* 111, waarvan 75 te *Parma*; in het hertogdom *Modena* 34, waarvan 26 te *Modena*; in het hertogdom *Lucca* 27, alle in *Lucca*; in het hertog. *Toskane* 151, waarvan 102 te *Florence*; in de *Roomsche Staten* 300, waarvan 125, te *Rome*; in het rijk der *beide Sicilien* 566, waarvan 260 te *Napels*, voorts in andere landen 50 waarvan de meeste te *Parijs* en te *Lugano*. Uit deze opgave blijkt, dat van de Italiaansche Staten het *Lombardijsch Venetiaansche rijk* de meeste letterkundige vruchten opgeleverd heeft; met der daad zijn ook in die gewesten de inrigtingen

van openbaar onderwijs, bij die der andere staten van *Italie* vergeleken, talrijker en op een' beteren voet georganiseerd. De opgenoemde 3314 werken kunnen, wat hare soort betreft volgenderwijs gerangschikt worden; godgeleerdheid 651; regtsgeleerdheid 180, waaronder 56 criminele processen in de beide *Sicilien* gevoerd; aardrijkskunde, geschiedenis, oudheidkunde, godenleer 380; biographie 112; wijsbegeerte 75; administratie wetenschappen 72; wiskundige wetenschappen 61; natuur- en scheikunde 113; genees- en heelkunde 290; letterkundige geschiedenis 30; philologie 71; dichtkunde 455; tooneelstukken 112; romans en verhalen 182; dissertatiën, gelegenheidsstukken, enz. 550. — De uitgravingen in *Pompei* zijn in den laatsten weder met meer dan gewonen ijver voortgezet geworden. In de nabijheid der uitgegravene straat heeft men, in het voorportaal eener bijzondere woning, vier mozaïkzuilen van vijftien voeten hoogte en die zeer goed bewaard waren gebleven gevonden. Dit is de eerste vond van dezen aard, en men belooft zich eenen rijken buit, wanneer het inwendige der woning aan de verwachting beantwoordde door het voorgedeelte opgeval.

NEDERLANDEN. — Op Vrijdag den 22sten dezer zal, naar men verneemt, de eerste klasse van het Koninklijk Nederlandsche Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en schoone Kunsten hare elfde openbare vergadering houden te *Amsterdam* in het lokaal van het Instituut. — In een der beneden-lokalen van de Loterijzaal op het Binnenhof te *'s Gravenhage* is thans en tot den 22sten dezer geopend, de tentoonstelling van schilderijen, teekeningen en andere kunstwerken, bijeenverzameld tot het daarstellen eener Loterij, waarvan de opbrengst strekken zal tot ondersteuning van het lot der nagelatene betrekkingen van wijlen den schilder PITLOO, te *Napels* aan de cholera overleden. — Te *Utrecht* hebben de HH. studenten in den avond van den 11den, eene serenade gegeven aan den hoogleeraar G. MOLL, die het geluk mogt hebben den verjaardag te vieren, waarop hij voor 25 jaren het hoogleeraarsambt aanvaardde.

Graanmarkt te Amsterdam.

VAN MAANDAG 11 DECEMBER.

TARWE. — Bij partijen in entr. ter verzending gekocht, ook witte in cons., overigens prijshoudend.: 128, 130 pd. Rijn in entr. *f* 208, 210, 215; 128 pd. extra p. witb. Poolsche in cons. bij gewigt *f* 305; 128 pd. b. dito *f* 230; 128 pd. n. Bovenl. *f* 225 zeilende; 126, 129 pd. Vriess. *f* 223, 230 aan de Zaan; 125 pd. Kub. *f* 205; 131 pd. n. witte Anhaltsche *f* 268; 128 pd. Vriess. *f* 226; 125 pd. n. Zeeuws. *f* 218.

ROGGE. — Met meer handel en goed prijshoudend: 122, 125, 126, 126 pd. n. Overijss. *f* 148, 150, 154, 156; 121, 122 pd. n. j. *f* 149, 151; 117 pd. o. Pruiss. *f* 160.

GARST. — Met meer handel: 106 pd. n. Vriess. winter *f* 118; 103, 104, 105 pd. n. dito *f* 110, 112, 114.

HAVER. — Goed van de hand gegaan: 85, 86, 87, 88, 89 pd. n. fijne *f* 75, 76, 77, 78, 79; 74 pd. n. Voer *f* 64.

BOEKWEIT. — Prijshoudend: 117 pd. Bredasche *f* 145; 117 pd. Vriess. *f* 158.

ZAADMARKT.

KOOLZAAD. — In een doen: Carolinersiel 44 L. 9 val dadelijk 49½ L.; in veiling gering Vriesche *f* 124, 143, 204 en 207.

LIJNZAAD. — *f* 10 lager: 109 pd. Friesch *f* 225; in veiling 101, 103 pd. Archang. *f* 7½ en 9¼.

RAAPOLIE. — Met weinig handel, in een doen: Per 6/w. *f* 34; Vliegend *f* 33; Mei 1838 *f* 30½ à 31.

LIJNOLIE. — Per 6/w. *f* 29½; Vliegend *f* 28½.

HENNEPOLIE. — Per 6/w. *f* 31¾; Vliegend *f* 30½.

RAAPKOEKEN. — *f* 54 à 60.

LIJNKOEKEN. — *f* 8½ à 11.

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren (12 *December*) waren genoteerd: Ned. Werk. Sch. 2½ pCt. 53⅝; Id. 5 pCt. 101 11/16 ⅝; Kansbill. 22 1/16; Amort. Sijndik. 4½ pCt. 93 13/16 ⅞; Handelmaatschappij 172, 171⅞, 172⅛; O.-Indie 5 pCt. 105¾; Haarl. Spoorw. 126 ¼; Ard. 85 ½ 86¼; Uitgest. 6 5/8; Passive 4¾; Difered 7⅝; Columb. 17¾; enkele Bl. Gr. 17¾; 17¾; Bras. 79.78¾.

MET HOOGE TOESTEMMING.

Het Gezelschap KOORDDANSERS, GROEPISTEN en PANTOMIMISTEN van Weenen, zal de eer hebben op Donderdag den 14. dezer, eene *Zesde Representatie* te geven, in de Tent, staande op het Kasteelplein, bestaande in ACROBATISCHE EXERCITIEN, als: ALLEMANDE, op twee Koorden. Na hetzelve: DE AVONTUURLIJKE NACHT of DE ENGELSCHMAN IN GEVAAR, Ballet-pantomime in 2 Bedrijven. Tot slot: DE GROOTE OPTOGT, en buitengewone Kunstoefening van de onvergelijkelijke OLIJPHANT, Mademoiselle *BABA*.

Mad. LA CHAU zal de eer hebben een Pantomimische Voorstelling met gemelde Olyphant voor te stellen, waarop zij zich met regt kan beroemen, dat iets zoodanigs nimmer voor de oogen van iemand is ten uitvoer gebragt.

De aanvang is precies ten 6 ure.

De directie beveelt zich in de gunst van Bredasch kunstliefde, en hoopt dat zij met haar talrijk Gezelschap, door goede uitvoering, Costumes, fraai verlicht en goed verwarmd lokaal, zich zulks zullen waardig maken.

F. NEISZ EN L. CIERF EN COMP.
Directeurs.

BESTEDING EENER
BESTRATING VAN LIJWEGEN,

in de Gemeente OSS,

Liggende ongeveer van uit de *Maas*, door KEIJEN, ter lengte van 775 ellen, breed 4 ellen, van Duitsche blaauwe harde *Kasseler*, of afgekeurde van *Quenast*, *Sodoigne*, *Ecaussines*, of *Ath*, oppervlak van 12 tot 14 duimen, ondervlak van 6 tot 8 duimen en start van 10 tot 14 duimen, en

MOPKLINKERS, (doorbakken en getrokken) ter lengte van 790 ellen, gemiddeld breed 4 ellen.

Beide in Perceelen of Massa, met de Grondwerken en Transporten, behalve der Bedding.

Het Gemeentebestuur van *Oss*, is van voornemens deze Besteding, onder nadere approbatie, te doen, op Woensdag den 3. Januarij 1838, des morgens ten *tien* ure, ten Raadhuize van *Oss*, alwaar Bestek en Conditien ter inzage liggen.

Het Gemeentebestuur voorn.,
DE KNOKKEN VAN DER MEULEN, vt.
Ter ordonnancie van hetzelve,
J. VAN GHEERT, *Secret.*

STOOMPAKET-VAART

TUSSCHEN
ROTTERDAM EN HAVRE.

De prachtige nieuwe en zeer snelvarende Stoompaket *ROTTERDAM*, groot circa 500 Tonnen, met machines van lage drukking van 160 paardenkracht, doende den overtogt gewoonlijk in 18 tot 22 uren, zal vertrekken:

Van Rotterdam

Vrijdag den 15den December, des morgens ten 10 ure.

De Dienst voor dit jaar wordt alsdan gesloten.

Nadere inlichtingen bij de Agenten { W. SMITH & Co., *te Rotterdam.* / ALBRECHT & Co., *te Havre.*

STOOMPAKET-VAART

TUSSCHEN
ROTTERDAM EN LONDEN.

De Stoompaketten der General Steam Navigation Company, in dienst van het General Post-Office te *Londen*, vertrekken van *Rotterdam*.

Zaturdag 16 December, des namiddags ten 1 ure.
Woensdag 20 „ „ morgens „ 7 „

Nadere inlichtingen te bekomen bij de Agenten { W. SMITH & Co. en / P. A. VAN ES.

STOOM-JAGT
PRINSES MARIANNE,

van MIDDELBURG naar ROTTERDAM,

December 1837.

Van MIDDELBURG.	Van ROTTERDAM.
Zondag 17, 's morg. 7 uur.	Dingsdag 19, 's morg. 7 uur.
Donderd. 21, „ 5 „	Vrijdag 22, „ 7 „

** Aan het BIBLIOGRAPHISCH INSTITUUT te *Amsterdam*, is uitgegeven en verzonden:

De Eerste tot Tiende Aflevering der Groot Kwarto-Uitgave, en
De Eerste tot Twaalfde Aflevering der Klein-Kwarto-Uitgave van de

PRACHT-HUIS-BIJBELS,

met eene verbeterde spelling, naar de gewone Statenoverzetting. De Groot *Kwarto* uitgave versierd met 40 op staal gegraveerde Platen en eene Kaart van *Palestina*, in 40 afleveringen ieder à *f* [illegible] en de *Klein Kwarto* uitgave, (versierd met 30 op staal gegraveerde Platen en eene Kaart van *Palestina* in 30 afleveringen, ieder à 70 Cents.

De buitengewone talrijke inteekening, welke ons op deze BIJBELS te beurt is gevallen, betuigt de hooge waarde derzelven. Iederen beminnaar van het Goddelijk Woord wordt dus nog de gelegenheid geboden, zich van het kostelijkste Boek dat er bestaat, te voorzien, en wel nog voor den Inteekenings-prijs tot nader berigt.

Te Breda, bij BROESE EN COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.